

Klicka här för att ange text.
Hannu Högberg

Kommunstyrelsen

hannu.hogberg@enkoping.se

Revidering av modell för fördelning av medel för etablering och introduktion av nyanlända

Förslag till kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar att:

1. Godkänna revideringen av Enköpings kommuns fördelningsmodell för nyanländas etablering och introduktion enligt följande:
Kommunstyrelsen 0 procent.
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden 82,5 procent.
Socialnämnden 15 procent.
Upplevelsenämnden 2,5 procent.
2. Revideringen gäller från och med 1 januari 2022.

Ärendet

Kommunstyrelsen beslutade om en revidering av fördelning av statsbidragsmedel för etablering och introduktion av nyanlända år 2018 (KS 2018/674). När revideringen genomfördes var det fortfarande ett relativt högt mottagande av nyanlända i Enköping. Därför fanns det fog för kommunstyrelsen att samordna en del av mottagandet. Den tidigare stora inströmningen med en flyktingvåg är över, vilket har påverkat kommuntalet i antal flyktingar som Enköpings kommun ska ta emot.

Regeringen har gett Migrationsverket i uppdrag att föreslå det antal nyanlända som ska omfattas av anvisningar till kommuner under 2022. Migrationsverket ska också föreslå en länsvis fördelning, så kallade länstal. Länstalen beräknas fram med en fördelningsmodell som tar hänsyn till kommunernas arbetsmarknadsförutsättningar, befolkningsstorlek, det sammantagna mottagandet av nyanlända, ensamkommande barn samt asylmottagandet, inklusive självbosättningen. Modellen revideras i samråd med Arbetsförmedlingen, länsstyrelserna och Sveriges Kommuner och Regioner.

Kommuntalet för anvisade till Enköping var 37 nyanlända år 2021. För år 2022 har Länsstyrelsen föreslagit mottagande av totalt 52 personer. 30 personer är anvisade kommuntalet och 22 personer är självbosatta.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden fullgör kommunens uppgifter när det gäller att ta emot och ge introduktion till flyktingar. Av nämndens reglemente framgår att lagrummen, lagen om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning (2016:38) samt förordningen om statlig ersättning för insatser för vissa utlännningar (2010:1122), ska hanteras av utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden.

Med bakgrund i utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens uppdrag och att det är färre antal flyktingar som kommer till Enköpings kommun via anvisning är kommunledningsförvaltningen samlade bedömning att den del av statsbidraget som gått till kommunstyrelsen fortsättningsvis bör hanteras av utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden. Detta innebär att utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen, snarare än kommunledningsförvaltningen, medverkar i bland annat Länsgruppen för integration tillsammans med representanter från länets samtliga kommuner, Region Uppsala, Migrationsverket, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen.

Ärendets beredning

Kommundirektör har fört dialog om förslaget med stabschef samt förvaltningschef för utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden och förslår kommunstyrelsen att revidera den procentuella fördelningen enligt följande:

Kommunstyrelsen 0 procent (tidigare 2,5 procent),
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden 82,5 procent (tidigare 80 procent),
Socialnämnden 15 procent (oförändrat)
Upplevelsenämnden 2,5 procent (oförändrat).

<u>Fördelning</u>	<u>2019</u>	<u>2022</u>
Kommunstyrelsen	2,5 procent	0
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	80 procent	82,5 procent
Socialnämnden	15 procent	15 procent
Upplevelsenämnden	2,5 procent	2,5 procent
Totalt	100 procent	100 procent

Ekonomiska konsekvenser

Det totala statsbidraget för mottagande till kommunerna varierar men prognosen är att beloppet totalt sett kommer att minska med grund i att antalet flyktingar som Enköpings kommun tar emot blir allt färre. Kommunstyrelsen har i dagsläget 2,5 procent av statsbidraget. Under perioden januari-augusti 2021 genererade detta mellan 25 000-40 000 kronor per månad med 32 000 kronor i genomsnitt.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, kommunledningsförvaltningen, 2021-10-25
Redogörelse för tillämpning av kriterier för fördelning av länstal 2022, Migrationsverket, 2021-08-10

Ulrika K Jansson
Kommundirektör
Enköpings kommun

Hannu Högberg
Stabschef
Enköpings kommun

Beslutet skickas till:

Utbildnings och arbetsmarknadsnämnden
Ekonomiavdelningen, kommunledningsförvaltningen

Redogörelse för tillämpning av kriterier för fördelning av länstal 2022

Inledning

Regeringen gav Migrationsverket i regleringsbrevet för 2021 ett uppdrag¹ att föreslå det antal nyanlända som ska omfattas av anvisningar till kommuner under 2022. Förslaget ska redovisas till Regeringskansliet senast den 13 augusti 2021 och avse de nyanlända som enligt 9 och 11 §§ förordningen (2016:39) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning ska prioriteras vid anvisningar.

Migrationsverket ska också föreslå en länsvis fördelning, så kallade länstal. Vid framtagandet av länstalen ska hänsyn tas till kommunernas arbetsmarknadsförutsättningar, befolkningsstorlek, det sammantagna mottagandet av nyanlända och ensamkommande barn samt asylmottagandet. Länstalen beräknas fram med en fördelningsmodell som beaktar dessa faktorer inklusive självbosättningen². Modellen revideras i samråd med Arbetsförmedlingen, länsstyrelserna och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).

Genom samråd har följande förändringar genomförts i fördelningsmodellen för länstalen 2022:

- **Uppdaterad statistik**

Det statistiska underlaget för viktningsvariablerna och självbosättningen har uppdaterats. Följande underlag används vid beräkningarna:

- Befolkningsstorlek per 2020-12-31
- Arbetsmarknad årsstatistik åren 2018-2021
- Asylmottagande perioden 2020-04-01--2021-03-31
- Självbosättningen (skattad) perioden 2018-04-01--2021-03-31

¹ Uppdrag till Migrationsverket att ta fram förslag på antal nyanlända som ska omfattas av anvisningar till kommuner och fördelning på länsnivå för 2022

² Självbosättning inkluderar de som har bott i EBO under asyltiden samt en viss andel som bott i ABO, inresta anhöriga till före detta asylsökanden och ensamkommande barn

Fördelningsmodell

För att ta fram ett förslag på länstal, så används en fördelningsmodell som ska beräkna länstalen för anvisning av nyanlända. Modellen tar hänsyn till det som regeringen omnämner i sitt uppdrag till Migrationsverket. Modellen ska laddas med uppdaterad statistisk data och revideras för att bli så ändamålsenlig som möjligt. Arbetet med att utveckla modellen och framtagandet av nya länstal ska genomföras efter inhämtande och beaktande av synpunkter från Arbetsförmedlingen, länsstyrelserna och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).

Fördelningsmodellen använder kommundata i beräkning av länstalen. Varje kommun får ett beräknat värde och summan av kommunernas värden per län ligger till grund för respektive läns länstal. Migrationsverkets uppdrag är att föreslå ett nationellt behov för anvisningar av nyanlända fördelat per län. När länstalen beslutats i förordning så ska länsstyrelserna, enligt förordning³, besluta om kommunal inom respektive län.

Fördelningsmodellens uppbyggnad

Modellen använder initialt två värden som baseras på Migrationsverkets senaste beslutade prognos, för detta uppdrag är det den prognos som lämnades den 30 juli 2021:

- **Det totala kommunmottagandet 2022**

I Migrationsverkets juliprognos bedömdes det att 12 700 personer är i behov av kommunbosättning under år 2022. Dessa personer består av de som beviljats uppehållstillstånd med asylskäl, inresta anhöriga till före detta asylsökanden och vidarebosatta (kvotflyktingar).

- **Beräknat behov av anvisad bosättning av nyanlända**

Behovet av anvisad bosättning av nyanlända under år 2022 beräknas uppgå till 7 500 personer. Behovet beräknas fram genom en simuleringsmodell över asylprocessen. Via den erhålls en samlad bedömning som tar hänsyn till antalet inskrivna med uppehållstillstånd (UT), nya beviljade UT samt antaganden om hur stor andel som, antingen innan eller efter att beslut om anvisning fattats, avbryter bosättningsprocessen och självbosätter sig. Antalet vidarebosättningar (kvotflyktingar) som ska genomföras räknas också in.

³ Förordning (2016:39) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning

I nästa steg fördelar modellen det totala mottagandet per kommun med hjälp av två viktningsvariabler som tar hänsyn till kommunernas befolkningsstorlek. Dessa variabler ska representera de faktorer som regeringen anger ska beaktas i framtagandet av fördelningen av länstal. De två variablerna, som beskrivs utförligare under rubriken *Variabelbeskrivning*, ges följande vikt:

- **Arbetsmarknadsförutsättningar**

80 procent fördelas utifrån arbetsmarknadsförutsättningar där en relativt god arbetsmarknad ger en relativt hög tilldelning.

- **Asylmottagande**

20 procent fördelas utifrån asylmottagande (boendedygn i mottagningsystemet) där ett län med lågt asylmottagande i förhållande till länets befolkning ger en relativt hög tilldelning.

Fristående från viktningsvariabeln asylmottagande beaktar fördelningsmodellen det övriga mottagandet av nyanlända i kommunerna genom att ta hänsyn till självbosättning.

De som förväntas självbosätta sig i kommunerna och inte via anvisning av Migrationsverket uppgår till 5 200 personer under 2022 (*Totala kommunmottagandet [12 700] – Beräknat behov av anvisad bosättning [7 500] = Antalet självbosatta [5 200]*). Den beräknade fördelningen som beror på viktningsvariablerna justeras med hänsyn till tidigare självbosättningsmönster i kommunerna. Modellen drar bort 75 procent av det skattade antalet självbosatta per kommun, utifrån hur denna grupp fördelade sig per kommun under perioden 2018-04-01--2021-03-31.

Beräkningen på kommunnivå, som justerats med hänsyn till befolkningsstorlek och självbosättning, viktas sedan mot det beräknade behovet av anvisad bosättning (7 500). Summan av de viktade kommunvärdena per län utgör det förslag till länstal som Migrationsverket lämnar till regeringen.

Variabelbeskrivning

Arbetsmarknadsförutsättningar (80 procent):

Arbetsförmedlingen bistår Migrationsverket med statistiskt underlag till viktningsvariabeln arbetsmarknad. I variabeln *arbetsmarknad* ingår delvariablerna yrkesbredd (13 procent), omsättning (40 procent), arbetslöshet (40 procent) och framtida arbetskraftsbehov (7 procent). Delvariabeln yrkesbredd baseras på statistik från 2019 medan

arbetslöshetsstatistiken avser helåret 2020. Delvariabeln omsättning baseras på ett genomsnitt för åren 2018 till 2020.

Yrkesbredden (13 procent av arbetsmarknadsvariabeln) visar antalet yrken i kommunens lokala arbetsmarknadsområde med mer än 100 utövare. De lokala arbetsmarknadsområdena är en indelning av kommunerna som bygger på statistik från SCB över pendling över kommungräns under år 2019⁴. Ju fler yrken som finns i det lokala arbetsmarknadsområdet desto mer differentierad är arbetsmarknaden och desto lättare är det för nyanlända att etablera sig på orten. Yrkesbredden beräknas med utgångspunkt i SCB:s yrkesregister per kommun.

Omsättningen (40 procent av arbetsmarknadsvariabeln) avser omsättningen till arbete från arbetslöshet, enligt Arbetsförmedlingens definitioner, bland utomeuropeiskt födda arbetssökande med en vistelsetid i Sverige på minst tre år. Värdet är ett medeltal för de tre senaste årens omsättning per kommun. Beräkningen utförs kommun- och årsvis enligt formeln $A/(K+N)$ där A= antalet som gått från inskrivna arbetslösa till arbete under det senaste året, K= kvarstående inskrivna arbetslösa i december året innan mätperioden och N= antalet nyinskrivna arbetssökande under det senaste året.

Arbetslösheten (40 procent av arbetsmarknadsvariabeln) är andelen öppet arbetslösa och deltagare i program med aktivitetsstöd i förhållande till den registerbaserade arbetskraften. Värdet är ett medeltal av det senaste årets arbetslöshetstal per kommun. Variabeln har en omvänd relation vid tilldelning av platser. En låg arbetslöshet ger en större tilldelning av platser och tvärt om. För att få en omvänd relation på fördelningen, så inverteras alla värden i fördelningen, genom att dividera 1 med kommunens värde för arbetslöshet. Beräkningssättet gör så att proportionaliteten bibehålls i den omvända fördelningen.

Framtida arbetskraftsbehov (7 procent av arbetsmarknadsvariabeln) avser kommunens framtida behov av befolkning i arbetsför ålder. Variabeln utgår ifrån SCB:s prognos från 2021 över befolkning i åldern 18-64 år. Behovet av framtida arbetskraft beräknas genom att dividera antalet i arbetsför ålder år 2033 med antalet år 2020. För att kommuner ska få tilldelning av platser krävs att kommunen har en procentuell befolkningsminskning inom kategorin arbetsför ålder. Dessutom krävs det att kommunen hade en arbetslöshet som var lägre än den genomsnittliga arbetslösheten i hela landet under föregående år. Kommuner som uppfyller dessa två villkor tilldelas platser utifrån värdet på den procentuella befolkningsminskningen. Då denna delvariabel endast fördelar till ett begränsat antal kommuner blir effekten för dessa kommuner högre än 7 procent. Vikten för

⁴ Det finns en viss fördröjning i pendlingsstatistiken vilket gör att den senast uppdaterade statistiken gäller pendlingen år 2019.

delvariabeln kan jämföras med delvariablerna omsättning och arbetslöshet.

Efter att fördelningen av platser för de fyra delvariablerna beräknats och lagts samman per kommun, sker en beräkning som gör att tilldelningen av platser tar hänsyn till befolkningsmängden i respektive kommun. Befolkningsstorleken baseras på befolkningsstatistik per den 31 december 2020 från Statistiska centralbyrån. Värdena utgör tilldelningen av platser för viktningsvariabeln arbetsmarknad.

Asylmottagande (20 procent):

Variabeln *asylmottagande* baseras på statistiskt underlag från Migrationsverket och utgörs utav boendedygn i mottagningssystemet under perioden 2020-04-01--2021-03-31.

Boendedygn i mottagningssystemet (100 procent av asylmottagandeveriabeln) utgörs av antalet boendedygn i Migrationsverkets mottagningssystem per tusen invånare under perioden. Ett län med lågt antal boendedygn ger en relativt hög tilldelning av platser. Innan fördelningen inverteras på samma sätt som för arbetslösheten, så hanteras eventuella extremvärden. En extremvärdesgräns sätts till 20 procent av det vägda genomsnittet för riket. De kommuner som har ett lägre antal boendedygn per tusen innevånare tilldelas då istället det beräknade gränsvärdet. Den inverterade fördelningen på kommunnivå viktas sedan mot befolkningsmängden.